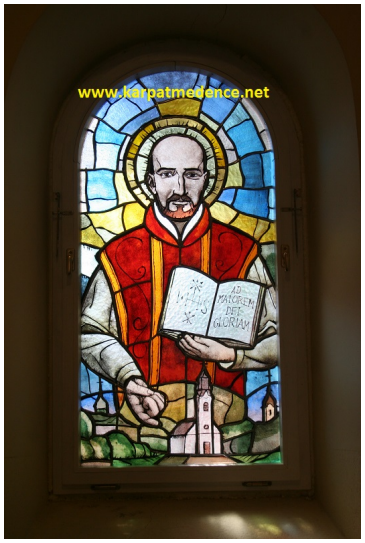
Írta: Benedek Csaba
2012. július 31. kedd, 00:00 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 12:50

Július 31.
Loyolai Szent Ignác

Ignác vagyis *Loyolai Szent Ignác* (1491 – 1556), a Jézus Társaság alapítója. Tiszteletét elsősorban természetesen rendje terjeszti.

Ignác, eredeti nevén Iñigo López de Loyola, 1491-ben született egy baszk nemesi család sarjaként. Habár nem volt hivatásos katona, a spanyol király felhívására hadba indult, mint lovag. 1521 pünkösd vasárnapján Pamplona várának védelmében súlyosan megsebesült egy francia ágyúgolyótól. Az egyik lába azonban rövidebb maradt a másiknál. Hosszú ideig otthon kellett feküdnie, loyolai kastélyukban. Olvasnivalót kért, de csak Jézus élete volt kéznél, és egy Szentek élete. A sebesült először kedvetlenül lapozgatta őket, de aztán egyre jobban elámult, s végül egészen e művek hatása alá került.

Szerzetesi fogadalma előtt sokáig katonáskodott, a mórok ellen harcolt. Ebből is érthető, ha híres lelkigyakorlatos könyvében a *két zászló:* a jó és rossz, a kegyelem és kárhozat lobogója alatt háborúskodók küzdelméről szól. Ezeknek hatására a katonák különösen tisztelték. Ebből a hódoltság idején még a törökök is kivették a részüket. Egy 1667-ből való kassai följegyzés szerint Ignác az egri törökök között is csodát tett, akik ezért képét tiszteletben tartották, és török módon díszítették. A helyi hagyomány erejére vall, hogy az egykori egri császári és királyi 60. gyalogezred zászlaján szintén Szent Ignác oltalmazta a regimentet.

A gyöngyösi jezsuitáknak a szent ünnepén tartott körmenetét néhány előkelő török is tisztelettel nézte végig.

Jellemző az is, hegy Temesvárott a XVIII. században újjáépített várfalnak *Ignácbástya* (Ignatus-Bastion) volt a neve. Szent Ignác szobra egészen 1785-ig várvédő célzattal ott őrködött Buda főterén. Csak a felvilágosodás türelmetlensége távolította el és állította helyére Pallas Athene szobrát.

Ignác képét a budai szobák ajtajára, házak kapujára is

kifüggesztették. Úgy vélték, hogy elűzi a sötétség hatalmait, a képzelgéseket, kísérteteket, rontásokat.

Élettörténetében olvashatjuk, hogy egy úriembert bűnös szerelmétől nem tudott intelmeivel visszatartani. Ezért egészségével mitsem törődve, télnek idején, jégtől zajló folyóba vetette magát egy híd mellett, ahol a bűnös gazdag át szokott menni. Ezt az érette vállalt látványos penitencia annyira megrendítette, hogy a hagyomány szerint megtért. Életének ebből a mozzanatából később új szentelmény fakadt, a *Szent Ignác vize*
(aqua Ignatiana), amelyet valamikor testi-lelki bajok orvoslására használtak. A szentelmény egyébként századunkban sem ismeretlen.

Használata hazánkban már a barokk időkben elterjedt. Nemcsak betegségben használták bizalommal, hanem egyéb megfelelő alkalommal is. Így a vetéseket pusztító egerek ellen a földet, máskor meg marhavész idején a takarmányt locsolták le vele. Budán jegyezték föl, hogy egy néma lány három napon át csak Szent Ignác vizét itta. Egyszercsak megszólalt: milyen jó ez a víz!

A XVIII. században Ignác ereklyéit, amelyekből

Magyarországra is jutott, szülési fájdalmak csillapítására használták. A vajúdók mellére tették. Így Budán is, ahol a rendház naplója szerint többek között egy eretnek asszony a bába minden erőfeszítése ellenére sem tudta magzatát megszülni. Amikor azonban az ereklyét a nyakára tették, a gyermek mindjárt a világra jött.

Beteg gyermekek számára úgy kérték Ignác pártfogását, hogy a jezsuita viselethez hasonló kis ruhába öltöztették őket. Előfordult, hogy nem a szent ereklyéit, hanem csak ereklyéihez érintett képét borították a beteg testrészre.

A hazai Ignác-ikonográfia kiemelkedő emléke *Vörösberény* három mennyezetkupolájának freskója, a jezsuita Buffler Gáspár alkotása: a szentélyben Ignác az üdvözültek seregében. A középsőn Ignác látomása, a harmadik kupolán allegorikus kép: egy vértezett lovagot a kereszt véd meg a hitetlenek ellen.

A győri templomban Troger monumentális oltárképe, továbbá Ignác megdicsőülésének mennyezetfreskója (1744).

Ignác a karddal átdöfött szívű Szűzanyának kis képét megtérése óta mindig szíve fölött viselte, majd egy fiatal rokonának, később rendtársának, Araoz Antalnak ajándékozta. Ezt másolja Kőszeg jezsuita ösztönzésre emelt Kálvária-templomának Pieta-oltára. Ezt festették Ignác ott látható képmásának mellére is.

Az *egri* jezsuita, később cisztercita templom Ignác-oltárán a szentet betegek között látjuk, de két oldalán katonaéletére emlékeztet György és Márton szobra. A kassai jezsuita, majd premontrei templom Szent Ignác-kápolnájának oltárképén a *Lelkigyakorlatok*
egyik alaptétele: CREATUS EST HOMO AD HUNC FINEM, UT DEO SERVIAT, EUM LAUDET ET SALVUS FIAT. Vagyis; az ember azért van, hogy Istennek szolgáljon, őt dicsérje és üdvözüljön.

A kaposvári Szent Imre-templom 1948-ban átmenetileg a Társaság gondozásában volt. Így került eléje Ignác modern szobra, továbbá az Úti Boldogasszony (Madonna della Strada) jezsuita kegyképének másolata.

Forrás: Bálint Sándor: Ünnepi Kalendárium II. Szent István Társulat,

Budapest, 1977. 121-123.

http://www.jezsuita.hu/rendunk/szent-ignac/bevezeto